A°. 1829. N°. 147.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 10 December.

ODESSA, den 18den November.

Bij een onderzoek, hetwelk den 15den dezer bij eenige joden, in naastgelegendste wijken der stad wonende, in het werk gesteld is, vond men eene vrouw, eenen man en eenen jongeling met teekenen, welke de geneesheeren voor verdacht verklaarden, en ten gevolge waarvan zij voorsloegen, de beide huizen, door deze zieken bewoond, af te sluiten. Toen de geneesheeren den 16den een tweede onderzoek deden, vonden zij dat de man, die den vorigen dag door langdurig lijden verzwakt scheen, overleden en de toestand van den jongeling veel meer verdacht dan vroeger was; weshalve de beide andere zieken, alsmede allen die met hen gemeenschap hadden gehad, naar het quarantaine-gesticht gebragt werden. In de laatste vier dagen zijn in de havenquarantaine twee der personen, die door de pest aangetast waren, gestorven, en een van hen, die te water aangekomen zijn, ziek geworden. Twee personen, die in de provisionele quarantaine gebragt werden, zijn door de pest aangetast.

KOPENHAGEN, den 28sten November.

Volgens tijdingen van het eiland Laaland, ons vruchtbaarste korenland, is de winter den 11den dezer aldaar ernstig ingevallen, en heeft aan alle arbeid op het veld een einde gemaakt. Het aanhoudende regenachtige weder gedurende den zomer en het vroeg invallen van den winter geeft kommerlijke uitzigten voor het aanstaande jaar.

— In de vorige maand zijn 1376 schepen door de Sond gepasseerd, te weten 506 Engelsche, 252 Pruissische, 156 Zweedsche, 100 Noorweegsche, 84 Hollandsche, 75 Meckelenburgsche, 66 Deensche, 51 Russische, 47 Hanoversche, 9 Bremensche, 9 Lubeksche, 8 Amerikaansche, 5 Fransche, 4 Oldenburgsche, 3 Hamburgsche en een Spaansch.

LONDEN, den 1sten December.

De *Morning-Chronicle* behelst eenen brief uit Parijs, waarin men tracht te bewijzen, dat er in Frankrijk, wanneer de vreemde mogendheden niet tusschen beiden treden, gewis weder eene omwenteling zal plaats hebben. De *Morning-Chronicle* antwoordt daarop het volgende:

« Indien het tegenwoordige Fransche gouvernement op de vreemde mogendheden rekent, bedriegt het zich grootelijks. Er is een groot verschil tusschen de bezetting van Napels door eene Oostenrijksche armee en eene coalitie tegen een zoo magtig volk als het Fransche. De herinnering van de gevolgen der vroegere bemoeijing met Frankrijks zaken is nog te levendig, dan dat de souvereinen lust zouden kunnen gevoelen om de democratie in dat land t'onder te brengen.

« De Fransche emigranten moeten zich ook wel herinneren wat er tusschen de omwenteling en de troonsherstelling is voorgevallen. Het Fransche volk schreef de schending van het grondgebied door vreemdelingen, aan hunne kuiperijen toe. De Pruissen en Oostenrijkers behandelden hen, gedurende den marsch en den terugtogt van den hertog van Brunswijk, met de grootste verachting, de ingezetenen der Rijn-provincien beschouwden hen als de oorzaken van de onheilen, die zij ondervonden, en toen zij door den voorspoed der Fransche legers genoodzaakt werden, binnen Duitschland terug te trekken, namen alle mogendheden voorzorgen tegen hen, en zelfs de Koning van Engeland trok eene lijn langs zijne staten op het vaste land, opdat zij er niet zouden inkomen. Die gebeurtenissen kunnen bij de voorstanders van de emigranten niet wel vergeten zijn.

« De Spanjaarden waren niet rijp voor eene omwenteling, daarom is zij ook niet gelukt. De liberalen in dat land waren te klein in getal. Zij hielden slechts fraaije redevoeringen en geloofden de redenaars in het Lagerhuis van Engeland, dat men, zonder iemand nadeel te doen, omwentelingen kon bewerkstelligen, en dat de cortes zich onsterfelijk zouden maken, indien zij de vrijheid in een aanminniger licht vertoonden dan men tot dus verre had gezien. In Frankrijk kenden de partijen elkanderen, en men weet er de gevolgen van.

« De geest, die zich thans in Frankrijk van het eene einde van het land tot het andere openbaart, toont genoegzaam aan, dat men de natie niet ongestraft zou kunnen beleedigen, en indien de geallieerde souvereinen tusschen beiden traden, zou de terugwerking Europa waarschijnlijk in nieuwe onlusten storten, en de regerende huizen zouden nog schrikkelijker vernederingen ondervinden, dan men ze reeds heeft doen ondergaan.»

PARYS, den 5den December.

De strijd der liberalen tegen het ministerie vermindert niet, maar wordt dagelijks met nieuwe kracht voortgezet. Nog altijd is het vermoeden levendig, dat, vermits het nieuwe ministerie in de kamer der afgevaardigden op geene ondersteuning kan rekenen, hetzelve een plan beraamd heeft, om zich van het koninklijke gezag te bedienen, ten einde zich evenwel staande te houden. De *Constitutionnel* laat zich daarover weder op de volgende wijze uit: — « Bij de Engelsche wetten worden de aanslagen, die de ministers tegen de constitutie mogten ondernemen, voor hoog verraad verklaard. Niemand denkt daar ook aan een bestuur in strijd met de verordeningen van het parlement, en de grootste admiraal zou er evenzeer als de geringste volksvoorstander van medelijden de schouders ophalen, indien men hem sprak van eene constituerende magt, van een koninklijk gezag boven de wetten, hetwelk eigenwillig de bestaande wetten kan veranderen. De koninklijke voorregten worden er geëerbiedigd, maar alle nuttelooze en verouderde geschillen over de souvereiniteit, zijn uit het parlement verbannen. Men herinnert zich niet, dat er sedert de ongelukkige *Stuarts* ooit ernstige geschillen over het goddelijke regt, of over de alvermogende kroon zijn gevoerd. Alle zaken hebben er haren natuurlijken gang. Heeft een minister de meerderheid voor zich in het parlement, dan blijft hij in het bestuur. Verliest hij die, dan neemt hij zijn ontslag.

« Bij ons denkt de heer *de Polignac* er anders over. Hij peinst op maatregelen, welke te nemen zouden zijn, indien de kamer der afgevaardigden zich tegen het ministerie verklaart, en berekent niet, dat hij bij de natie eenen tegenstand zal ontmoeten, die hem in het einde toch zal doen vallen.»

— Men merkt sedert twee dagen op, dat het ministeriele avondblad den minister van justitie berispt, en wil dit toeschrijven aan verdeeldheid, welke tusschen de leden van het kabinet is ontstaan.

— Een der liberale dagbladen behelst heden het volgende berigt uit Modena: « Bij de militaire bezetting der Franschen, werd een groot klooster der minnebroeders in een opvoedings-gesticht en werkhuis voor de armen veranderd. Dit gesticht was tot heden in stand [illegible] de meening van sommigen kan het onderwijzen der geringere [illegible] gevaarlijke gevolgen voor de bestaande orde aan zaken hebben, en tot deze soort van lieden behoort de aalmoezenier van den groothertog, die hoogstdenzelven daarom aangeraden heeft, om het gesticht op te heffen en het gebouw weder tot een minnebroeders-klooster te bestemmen. Dit is dan ook gebeurd, en binnen weinige dagen is het klooster reeds geheel door de monniken bezet geworden. De Jezuiten zijn daarover echter niet te vreden, omdat zij van dit klooster gaarne een hulpgesticht van hun huis te Reggio zouden gemaakt hebben, waar thans meer dan duizend kweekelingen opeengehoopt zijn. Dezer dagen is er eene nieuwe bezending van Jezuiten naar Portugal vertrokken. Twaalf apostelen hebben zich naar Genua begeven, waar zij zich zullen inschepen. Eene gelijke vracht jezuiten is naar Chamberij verzonden, en uit Rome is daarop weder eene versterking van 55 nieuwelingen aangekomen.

Uit Madrid wordt den 26sten November het volgende gemeld: « De tijding der ontruiming van Mexico door de Spaansche armée is hier aangekomen en heeft eene groote verslagenheid onder de hooge staats-ambtenaren te weeg gebragt. Zulk eenen afloop hadden zij niet verwacht. Men spreekt nu van eene nieuwe expeditie, welke in het aanstaande voorjaar zou plaats hebben, doch weet de middelen niet aan te wijzen, waarmede dezelve zou kunnen worden bewerkstelligd.

— Men meldt uit Toulon, dat aan den admiraal *de Rigny* aanschrijving gezonden is, om naar Frankrijk terug te keeren, ten einde het bevel over eene expeditie tegen Algiers op zich te nemen.

In den nacht van den 19den November l. l. is de bliksem geslagen in het kruidmagazijn van de citadel van Navarino, in Morea. Hetzelve is gesprongen en alles in den omtrek is er verwoest. Een honderdtal soldaten van de Fransche artillerie en genie, die zich in de casematten bevonden, zijn daarvan het slagtoffer geworden. Voor zoo ver men weet, zijn er 17 omgekomen en 78 gekwetst; 9 werden er nog vermist.

'S GRAVENHAGE, den 6den December.

Men heeft berigten uit Batavia, tot den 30sten Julij. Hierin komt voor een rapport van den luitenant-kolonel *le Bron de Vexela*, kommandant der troepen in het Padangsche, omtrent eene expeditie, door hem ten uitvoer gebragt, om de muitelingen, die zich [illegible] het [illegible] versterkt hadden, op te zoeken, welke met [illegible]

is, en waarbij hij zich meester heeft gemaakt van eene zeer sterke dessa des vijands, *Geger* genaamd, op eene bijna ongenaakbare rotshoogte gelegen, na daarop zes malen storm te hebben geloopen. Hier werden de beruchte *Imogelo* en een priester, benevens een aantal andere oproerigen gedood, drie stukken geschut, vele wapenen en eene menigte kruid en lood vermeesterd. De kommandant meende, dat deze overwinning thans de rust geheel zal hersteld hebben in dat gedeelte van het oorlogstooneel.

ARNHEM, den 9den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op Dingsdag den 8sten December, is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een nieuw ontwerp van wet, ter verdeeling van de grond-belasting over de verschillende gewesten des rijks, voor 1830.

Vervolgens is gelezen het verslag der centrale afdeeling over de begrootings wetten; en is bepaald, dat de beraadslaging over die wetten zal plaats hebben op Maandag den 14den December.

Daarna heeft de commissie tot onderzoek der verzoekschriften op een aantal in hare handen gestelde stukken verslag gedaan, en is eindelijk de volgende zitting bepaald op Vrijdag den 11den December aanstaande.

Mengelwerk.

HET PLACET.

Onder deze benaming, hoezeer zij uitgestrekter beteekenis heeft, wordt doorgaans alleen de souvereine goedkeuring van pausselijke bullen verstaan. — Als een regt beschouwd, is het Placet den Vorsten verscheidene malen betwist; want, volgens de begrippen der R. C. kerk, zouden 's pausen bevelen, zonder dat men die toetste of beoordeelde, alomme moeten aangeplakt, verspreid en gevolgd worden. — Onder die bevelen waren er somtijds al zeer zonderlinge; nu eens de strekking hebbende om de gemeente in domheid en bijgeloof gedompeld te houden, dan weder eene berisping inhoudende der wereldlijke regering of der burgerlijke instellingen van eenig land, waardoor alzoo het vertrouwen in die regering en instellingen ondermijnd en de ongehoorzaamheid aan den souverein in eene deugd veranderd werd. — Om dezen overmoed te beteugelen, nam men tot stelregel aan, dat alle pausselijke verordeningen door den Vorst moesten gezien en goedgekeurd worden, alvorens zij op eenige wijze werden publiek gemaakt. — In geen oord van Europa bestond er eene vrije drukpers, de maatregel was derhalve voldoende, men weerde volstrekt buitensporige verordeningen der *heilige kerk*; terwijl herderlijke vermaningen of andere stukken van eenen geestelijken aard het *placet* bekwamen en aan het volk werden medegedeeld: en in zoo verre dan, ging alles geregeld en goed.

Tegenwoordig is het eenigzins anders gesteld: — wij hebben thans eene vrije drukpers, niet alleen in *Nederland*, maar ook in *Frankrijk*, hetwelk ten gevolge heeft, dat de pausselijke bullen veeltijds in Fransche en Nederlandsche Dagbladen zijn opgenomen, lang voor dat de staatsraad gehoord, en de commissie voor de zaken van de R. C. godsdienst vergaderd is; zoo dat de goedkeuring altijd te laat komt, en de afkeuring, zonder kracht en beteekenis zijnde, het gouvernement slechts aan bespotting blootstelt.

Het is waar, de billijke afkondiging in de kerken, wordt er altijd nog mede voorgekomen; maar wat beteekent die voorzorg, indien men langs eenen anderen weg de verlangens en voorschriften van *Rome* onder het volk brengt. Welligt antwoordt de regering, dat tot het regt van placet ook het regt behoort, om de verspreiding der niet geplaceteerde bullen tegen te gaan; en ongetwijfeld was dit het geval voor vijf en twintig jaren. Is dat nog zoo, en heeft de bevrijding der drukpers daarin geene verandering gemaakt, dan behoorde er ook beter toezigt gehouden te worden, dan moesten er ook geene pausselijke bevelschriften bij de boekverkoopers te bekomen zijn, ten zij behoorlijk met 's Konings goedkeuring voorzien. Is het anders met de zaak gelegen? mag men de verordeningen van het vatikaan vrij drukken en uitgeven, en wil de regering dien onverminderd een oog in het zeil houden, dan is er in onze wetgeving, te dien aanzien, eene gaping, die eene spoedige voorziening schijnt te vorderen. — Het zij verre van ons, om in een land van vrijheid eenige censuur te verlangen, en kon men het hof van *Rome* met dat van *Parijs* of *Madrid* gelijk stellen, dan zou het billijk wezen, zoo wel de besluiten van den *heiligen stoel* als de *bulletins* der *allerchristelijkste en allerkatholijkste Majesteiten* onverlet te laten drukken en verkoopen; maar het verschil is groot. Wij kunnen *Frankrijk* en *Spanje* reden vragen van iedere uitdrukking, te dezen aanzien gebezigd; indien zij manifesten uitvaardigen, om onze natie te misleiden, dan kunnen wij hen des noods met de wapenen aanvallen; maar met *Rome* valt noch te redeneren noch te vechten. In vollen vrede valt er ook niet in het minste op te vertrouwen, zoo als dit met andere hoven nog al het geval is; en het spreekt dus van zelve, dat de verspreiding van pausselijke brieven een zeker toezigt verdient, hetwelk voor de uitgave van het *Fransche bulletin des lois* minder noodzakelijk is, en voor de bekendmaking van letterkundige voortbrengselen van geboren Nederlanders in het geheel niet te pas komt.

BROKKEN UIT HET DAGBOEK VAN DEN OUDE VAN HET MEER.

Vervolg der Zwitsersche Kernspreuken en Spreekwijzen.

Hij wacht er op, als de koe op groen voeder op kerstijd.

Geen heerbaan op deze wereld is breeder gebaand en gladder getreden, dan de weg, dien vertelseltjes en geruchten bewandelen; en nergens geraakt men gemakkelijker op eenen dwaalweg, dan op deze heerbaan, die op al de streken van het kompas uitloopt.

Hij is er een, van wien niemand iets goeds kan zeggen, dan God alleen.

Hij zit zoo vast als een gebroken kurk in den hals eener flesch.

Wie de schade heeft, behoeft voor de schande niet te zorgen.

Men moet den vlegel niet ophangen eer men gedorscht heeft.

Angst en nood vreten meer spek dan honderd muizen.

Biedt gij het meisje eenen man, en een visschje aan den snoek, dan hebt gij fluks beiden aan den hoek.

Trouwen is geen dorschen.

Het is alles geen evangelie, wat men bij goeden wijn zegt.

Men kan geen ongegroeid gras maaijen.

De beste jager en hond doen menigen vergeefschen sprong.

Eene vette kerkmuis, eene witte zwaluw en een rijke speelman zijn drie dingen, welke men in het paradijs moet zoeken.

Wie wil zijne vacht zelf naar den bontwerker brengen?

Zoo lang de wagen niet scheef loopt, wil er ieder op zitten; valt hij om, dan loopt ieder weg.

Wie iets beloofs, heeft touwen aan de hoornen.

Als de kat het spek opgevreten heeft, jaagt men er haar te laat af.

Er gaan veel wenschen in een zak, maar nog meer zonder klokgelui in het graf.

Als de muur geen gat heeft gaat er niemand door.

Zijn hoed en het deksel van eenen schelm zijn door dezelfde hand gemaakt.

Wie boven hands hakt dien vallen de spaanders in de oogen.

Als twee ezels elkanderen onderwijzen, wordt geen hunner daardoor doctor.

De waarheid heeft slechts ééne kleur, de leugen menigerlei.

Als wolf en hond elkander bijten, [illegible] gaan.

Hij doet als de blinde kleedermaker, en plaatst de lap naast het gat.

Men komt verder met een vingerhoed vol natuurlijk verstand, dan met een schotel school-vernuft.

M o e t, *is een bitter kruid.*

Onder de muts van eenen boer loopt zoo wel een op twee beenen, als onder den hoed van eenen raadsheer.

Gestolene goederen mag men terug nemen, al staken zij ook in den zak van de overheid.

Als de boer zijn jak schudt, dan blazen gapen en fonkens uit het zelfde gat.

Goedheid geeft goed, geweld bloed.

Wie met den Keizer pleit, moet niet bij zijnen neef den Paus klagen.

Men kan wel met de ganzen drinken; maar niet eten.

Een adelaar vangt geen muggen.

Hij drijft op alle soepen, even als pieterselie.

Geen paapje is zoo klein, dat geen paus zou kunnen zijn.

Als de koe den staart verloren heeft, merkt zij eerst, waartoe dezelve goed zoude geweest zijn.

Ongeluk komt ons op halfweg te gemoet, men behoeft het niet in den mond te loopen.

[illegible]

Wat [illegible] stukken geneden.

Met weekhartige vrouwen en harddbekkige paarden komt niemand voort.

Als de satan het op kwellen toelegt, dan moeten de engelen zelfs de pik-pan vullen.

Kerte van 't geweer is goed tegen het schot.

Als de herders twisten, heeft de wolf een gemakkelijken aanloop bij de kudde.

Wat men ondervonden heeft, dat heeft men geleerd.

Men moet met slijk metselen als de kalk duur is.

Waar tirannen wonen, hebben de steenen ooren.

Zondag en Maandag komen alle weken zamen, maar niet [illegible]

Heeft de duivel den zadel, dan haalt hij ook den toom.

Heden of morgen hangt hij in scherpregters-steegje, of draagt zijn naakten rug over de bezem-markt.

De Italiaan verzingt, de Duitscher verdrinkt, de Franschman verkont, de Nederlander verschagchert, de Spanjaard verbidt en de Zwitser verslaapt de lieve vrijheid.

EEN NIEUW VERSCHYNSEL.

Het is eene bijzonderheid in onze dagen, nog van wonderwerken te hooren gewagen, bijzonder van verschijningen uit het rijk der dooden, en evenwel gebeuren dezelve; een levendig voorbeeld ondervond ik hiervan voor eenige dagen. Naauwelijks zag ik een nieuw Tijdschrift, onder den veel beloovenden titel van: *de Vriend der Waarheid*, aangekondigd, of ik trachtte mij hetzelve eigen te maken; want wie verlangt, in eenen tijd, waarin men zoo veel onwaarheid hoort, niet eens maar waarheid. Ik ontving al spoedig het Tijdschrift; maar hoe stond ik bij de lezing te kijken. Ik kon naauwelijks mijne oogen gelooven, daar had ik op eens de reeds lang doode, volkomen uitgeteerde *Argus*, in levende lijve, voor mijn gezigt. Dat ik nu alles behalve waarheid vond, zal elk van zelven begrijpen; doch ik vond mij ten minste verpligt anderen te waarschuwen, ten einde zich voor schade te hoeden. Om echter te toonen, dat ik niet ten onregte oordeel, maar zuiver waarheid schrijf, slechts deze weinige bewijzen, die ik, des noods, met nog verscheidene anderen zoude kunnen vermeerderen.

1°. De verdienstelijke dichter TOLLENS moet het hier, even als te voren de brave NIERSTRASZ, misgelden; en het geheele tijdschrift schijnt het licht te zien, om het tweede deel der gedichten van dien alom geachten zanger eens duchtig te gispen.

2°. Het Nieskruid wordt hoog geprezen, zelfs wordt er een antwoord beloofd op de dikwerf (?) gedane vraag, waarom het niet is wederlegd geworden. Ieder weet toch dat dit antwoord zeer kort is: wijl het wel verachting, maar geene wederlegging waardig was.

3°. De oude laffe tirades op den verdienstelijken en onsindig boven zijnen spotter verhevenen professor VAN KAMPEN, bekladden elk nommer.

4°. Ook professor SIEGENBEEK moet eene veeg uit de pan hebben, om hierdoor den heer BILDERDYK te doen uitkomen, die waarlijk weinig met den lof van zulke schrijvers kan op hebben.

5°. De Vriend toont de grootste vrees voor de Adversaria in de Arnhemsche Courant; maar anders vleit hij dit tijdschrift nu, natuurlijk om dat men wil, dat hij, de jezuiten ontloopen zijnde, nu tegen de oppositie moet handelen.

6°. De leeraar der 2de klasse in de Nederlandsche taal- en letterkunde, aan de koninklijke militaire akademie, WAP, wordt hier de DOORKUNDIGE en YVERIGE PROFESSOR genoemd, daar er aan die akademie tot nu toe slechts één professor, de hooggeleerde heer BOSSCHA is.

7°. De maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* wordt, even als te voren, met eene zoutelooze omzetting, de maatschappij *Tot Nut van al 't gemeen*, genoemd.

Dan genoeg, geloof ik, om mijn gevoelen te bevestigen, en tevens te toonen hoe weinig de naam van *Vriend der Waarheid* op dit geschrijf past. Wil men, door het plaatsen van deze waarschuwing, mij helpen anderen voor schade te hoeden, dan is mijn doel bereikt. W.

ZAMENSPRAAK TUSSCHEN TWEE GELDERSCHE BOEREN.

HENDRIK. Kiek ens, BAEREND! wat en raar dink hek daor noe weer tuus gekreegen! Boe daor kank noe gien kop of start an vinden. Ziee Hollandsch kank laezen, want dat hek nog zoo wat in de schoolle geleurd; maor dat dink! Boe jongen, den eenen zeg 't is latien, den anderen frans: ik wet et jandorie nieet.

BAEREND. Boe zoon dink haiwe alle maole in de buurte gekreegen. Zol 't ook en brieef van den Burgemijster waezen over de kooeijen? want ziee, daor stieet jeur bulle tin, en daor stieet, geleuf ik, ook wat van villen.

HENDRIK. Jao, BAEREND! das wel meugelik; maor 'k kan mien toch nieet begriepen, waorom z'ons diee dinger in 't latien schrieven.

BAEREND. Wat zak oe zeggen, HENDRIK! Wiee wet of 't noe ook wel latien is. Maor 't geet er somties wonder hen. Onzen mijster zeg, dat ze daor in 't Zuejen van ons land, den pot zoo reurt. Ze zekt daor dawwe domkoppen bunt, en dawwe net praoten as de kikvorsen; en noe wollen ze frans sprekken, en in de schoollen zol et net waezen, as doe ik en ie nog schoolle gingen, en dat schrieven ze dan op zukke dinger, rippetisies, geleuf ik, hijten ze, en diee schikt ze dan an onzen Kunnink. Wiee wet of 't geen frans, en of 't ook gieen rippetisie is!

HENDRIK. Boe jongen, wai zek! Maor wi heb 't toch van onzen Burgemijster gekreegen, en diee zol zukke dinger toch niet dooen; en wat veur gekheid zol dat ook waezen; wi bunt ummers gien fransen? En met zukke dinger motten z' ons ook nieet ankommen, BAEREND! dao holpen wi ons bueten, dat zek oe! Maor onzen goejen Kunnink is ook veul te wies, um nao diee schreeuwers te luesteren: laoten ze maor in Frankriek blieven met eur rippetisies!

BAEREND. Dat zek ook, HENDRIK! maor 't geet eur daor in Braoband net as de duvel, die meinde dattie tot de sitterieje behoorde, en doe reeje op en varken. — Maor kom, lawwe ens nao onzen domineer gaon, um es te heuren, wat et veur en dink is; diee kan toch latien en frans, want ik bun er glad mit in de biesterbane!

HENDRIK. Jao, kom an, die zol der ons wel uethelpen.

(HENDRIK en BAEREND bij den dominé.)

HENDRIK. Domineer! daor hawwe en pampier gekreegen, en wi kunt et gien van beijen begriepen, wat et is; zeg ie ons dat toch ens. De Burgemijster hef et ons gestuerd, en BAEREND, die hef er al van alles van gemaakt. Hiee dagt eers, dat et over de kooeijen, en tooe weer, dat et een rippetisie zol waezen, (wet ie, domineer! zoo asse lestens ook geheurd hef van de mijster, dat de Braobanders an den Kunnink schrieven.)

Dominé. Neen, vrienden! het is een eenvoudig invullings-biljet voor u, om daarin te schrijven de namen, den ouderdom enz., van al de personen, die tot uw gezin behooren. Zulke biljetten zullen alle tien jaren worden rondgezonden, ten einde steeds de juiste bevolking van ons land te weten; hetgeen, om onderscheidene redenen, voor de regering des lands zeer gewigtig is. Maar ik kan mij niet begrijpen, hoe men er aankomt, om die papieren in het Fransch te zenden.

HENDRIK en BAEREND. Zoo domineer! is 't dat! Noe domineer! ie bunt wel bedankt; goejen dag, domineer!

Dit is niet veers van de hand,
Gebeurd op 't platte land.
Zet dat ens in de Krant!

JAN REGTUIT.

KLEINIGHEDEN.

Het *Journal de Gand* merkte dezer dagen aan, dat de geestelijkheid thans de handhaving verlangt van die zelfde grondwet, die zij in 1815 verwierp; eene aanmerking die niet ongegrond is, zoo men daarbij slechts op het oog houdt, dat de geestelijkheid evenwel onveranderd van denkwijze nog volkomen dezelfde is al voor twee honderd jaar.

Volgens den *Courrier* zal men de Antwerpsche petitie van eene Vlaamsche vertaling doen vergezeld gaan; de oppositie begaat alzoo inconsequentien even als het gouvernement.

Onze Nijmeegsche landgenoot CANISIUS zal eerlang gecanoniseerd worden, en eene plaats bekomen onder de Santen en Santinnen. Deze eerwaarde vader, in zijn leven een groot ijveraar voor de *suprematie* van den paus en een medelid van die bekende societeit, welke WILLEM I deed ombrengen, is inzonderheid wegens zijnen catechismus en vijandschap tegen LUTHER beroemd. Zijne overige geschriften worden volstrekt niet meer gelezen, en zijn, hoezeer niet zonder geleerdheid, in het stof der boekerijen evenwel het best op hun plaats. Vader ROOTHAAN weet dat zoo goed als iemand, en had zulke scolastische schriften onaangeroerd, en zijn Gelderschen voorganger maar voor altijd in de vergetelheid moeten laten.

Men verzekert ons, dat de openbare lessen, welke te *Brussel* in de Fransche taal gegeven worden, bijna geen toehoorders meer vinden, en er, ondanks de petitien tegen het Vlaamsch, nog altijd in het Vlaamsch gepredikt wordt.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 9^{den} December 1475 werd Paus LEO X geboren.
Den 9^{den} dito 1793 werd de Gravin DE BARRY, maîtres van Z. M. LODEWYK XVI, Koning van *Frankrijk*, geguillotineerd.
Den 10^{den} dito 1598 nam de graaf VAN HOHENLO de stad *Emmerik* in.
Den 10^{den} dito 1710 had de gedenkwaardige veldslag bij VILLA VIZIOSA plaats.

ARNHEM, den 9^{den} December.

Ten gevolge van de aanhoudende vorst, is er thans reeds veel drijfijs in de rivieren.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 9 Dec.	2 El 1 Palm 5 Duim;	gewassen 0 D.,	gevallen 5 D.
Den 10 dito	2 El 0 Palm 5 Duim;	gewassen 0 D.,	gevallen 10 D.

van in handen geraken en aan Z. K. H. terug bezorgd worden; — welke belooningen steeds evenredig zullen zijn aan de waarde der terug bezorgde kostbaarheden.

's Gravenhage, den 5den November 1829.

A. W. PHILIPSE.

---

† † † Alzoo de POST van HEEL- en VROEDMEESTER in de Stad *Doetinchem*, waaraan eene Jaarwedde van *f* 150.00 verbonden is, op den 1sten Januarij eerstkomende zal komen te vaceren, en die van STADS VROEDVROUW, op eene Jaarwedde van *f* 100.00, benevens Vrije Woning, door overlijden onlangs is opengevallen; zoo worden degenen, die de vereischte bekwaamheid hebben en genegen mogten zijn o. n. die Posten te vervullen, uitgenoodigd, om, in persoon of door vrachtvrije brieven, zich vóór den 20sten dezer, bij den Burgemeester van voornoemde Stad te adresseren.

Doetinchem, den 1sten December 1829.

Burgemeester en Wethouders der
Stad *Doetinchem*,
E. J. PLANTEN.
Ter ordonnantie van dezelve,
G. C. TERMAAT.
Secretaris.

---

§ § § COMMISSARISSEN der NEGOTIATIE voor den STRAATWEG van de *GREBBE* tot *DIEREN*, adverteeren mits deze, dat op den 7den December 1829 is UITGELOOT de ACTE van AANDEEL, No. 63, aflosbaar, in *Januarij* 1830, ten Kantore van de Heeren *J. H. THOMAS en ZOON*, te *Arnhem*. Voorts, dat de Betaling der Rente van gezegde Negotiatie, verschenen den 1sten *Januarij* 1830, zal plaats hebben ten zelfde Kantore, te rekenen van den 11den *dier maand*, des *Maandags* en *Dingsdags* van elke week, des voormiddags van 10 tot 12 uren.

---

† † † Men is voornemens om op Maandag den 21sten December 1829, des avonds ten zes ure, aan het huis van Mejufvrouw de Weduwe *PEPFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, residerende te *Arnhem*, bij toeslag, in het openbaar te verkoopen:

Een hecht en sterk, wel ter nering staande, HUIS en ERVE, gelegen binnen *Arnhem*, in de Weverstraat, tusschen de Erven van wijlen den Heer *DIBBETS* ter eenre, en van den Heer *HULSTEYN* ter andere zijde, wijk C No. 27, thans bewoond door den Eigenaar, den Meester Broodbakker *JACOBUS PITLO*.

Ingezet op . . . . *f* 2611.—

Eene ERVE en OPENE PLAATS, gelegen in de Langestraat, binnen *Arnhem*, waarop te voren een Pakhuis heeft gestaan, naast den Tuin van den Heer *H. EVERTS* ter eenre, en een gemeene uitgang ter andere zijde, met het ten deele aldaar nog staande Gebouw.

Ingezet op . . . . *f* 683.—

Ten aanzien der Conditien kan men onderrigt bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, in de Bakkerstraat, te *Arnhem*.

---

† † † Mr. *N. G. FRANCKEN*, Notaris te *Elst*, zal op Vrijdag den 18den December 1829, voormiddags ten tien ure, ten huize van *G. DERKSEN*, te *Hemmen*, namens de Heeren *QUACK*, bij toeslag verkoopen: eenen UITERWAARD, onder *Randwijck*, groot circa 7¾ Bunders. Bij inzet met de hoogen gebragt op *f* 4630.

ZELDZAME VERKOOPING
VAN
ZWARE DENNEN BOOMEN, NOORDSCHE ZILVERDEN.

Men is voornemens, op Zaturdag den 19den December 1829, te *Harderwijk*, publiek, in perceelen, te verkoopen:

Circa 25 stuks ZWARE DENNEN BOOMEN, zijnde, wegens hunne dikte en lengte bekend en strekkende thans tot eene Baak voor de Zuiderzee bevarende, hebbende van onder eene dikte van een El drie Palmen over het kruis, en op de lengte, van 32 Ellen circa zeven Palmen voor de kop.

Voorts eenige perceelen, zoo GROVE- als FYNE DENNEN, minder kwaliteit, geschikt voor Heipalen enz.

Circa 400 stuks EIKEN BOOMEN en eenige perceelen, [illegible] ZWARE BEUKEN BOOMEN, geschikt voor Heijen enz. — En eenige perceelen minder kwaliteit; en eindelijk eenige perceelen ZWARE ESDOORN Larix, zeer geschikt voor kastemakerswerk, enz.

Alle welke Boomen zijn staande op de Hofstede *'s Heeren Loo*, gemeente *Ermelo*, drie kwartier uurs van *Harderwijck*, en circa tien minuten van de Zuiderzee, alzoo allergeschikst om over het water vervoerd te worden.

Nadere informatien te bekomen bij den eigenaar Mr. *W. A. DE MEESTER*, secretaris der stad *Harderwijck*.

---

† † † Men is voornemens, om op Dingsdag den 15den December aanstaande, ten huize van den Logementhouder *A. MARTENS*, te *Borkulo*, des voordemiddags om 11 uren, in het openbaar te doen verkoopen: TWEE MERRIE PAARDEN en TWEE EENJARIGE MERRIE VEULENS, behoorende aan 's Rijks Stoeterij aldaar.

---

† † † UIT DE HAND TE KOOP: 2 extra gave ZWARE EIKEN BOOMEN, staande in het hoogste gedeelte der Provincie *Gelderland*, op 1½ uur afstand van de Rivier *den Yssel*: de eene is hoog 50, en in den omtrek, op 4 voeten van den grond, 15 voeten; de andere 54 en 14; verliezen boven weinig van de dikte, en zijn voorzien van zeer zware Kruinen, waarin een aantal Kromhouten; beide, bij uitnemendheid geschikt voor den Scheepstimmerbouw, zijn door vrachtvrije brieven te bevragen bij den Heer Notaris *DE KRUYFF*, te *Brummen*.

---

† † § Mejufvrouw *VOEST*, van *Brussel*, heeft de eer de Dames te berigten, dat zij alhier gearriveerd is met een assortiment GALA- en andere DAMES MUTSEN, PELERINES, CANESOUX, KRAGEN, MANCHETTES, KINDER-JURKEN en MUTSEN, NEIGES enz. Is uitgepakt bij *J. ROBERT*, op de Groote Markt, te *Arnhem*.

---

† † † *G. COHEN*, op de Ganzenheuvel te *Nijmegen*, heeft zijne LEES-BIBLIOTHEEK met de BESTE en NIEUWSTE WERKEN in onderscheidene Talen, vermeerderd, waarvan de Lijst à 5 en de geheele Catalogus voor 40 Centen bij hem te bekomen is. Voorts koopt en verkoopt hij oude Boeken, in de meeste Talen, als ook Schrijfpapier.

*** *BREST VAN KEMPEN*, Boekverkooper te *Brussel*, is voornemens, om bij inteekening, uit te geven: eene PRACHT-UITGAVE van AL DE WERKEN VAN *JACOB CATS*, opgedragen aan Z. K. H. den Prins van Oranje, waarvan de Prospectus aan de voornaamste Boekhandelaren van het Rijk verzonden zijn. Het geheele Werk zal bestaan in 13 deelen, in gr. 8vo., met al de Platen en Vignetten, welke bij afleveringen van 5 à 6 bladen zullen uitkomen en 75 à 80 afleveringen bedragen zullen. Alles breeder in het Prospectus vermeld, waarin twee Vignetten ten proeve gegeven zijn. De prijs van iedere aflevering is *f* 1.50. De eerste aflevering zal in Maart 1830 gereed zijn.

*** Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker *J. C. VAN KESTEREN*, op het Rokin, No. 157, te *Amsterdam*, zijn, onder meer anderen, de volgende Werken van de Pers gekomen:

1. ZSCHOKKE, Zwitsersche Vertellingen, een deel kompleet, met gegr. titel en vignet . . . . . . *f* 2:75.
2. BILDERBECK, (VON) Wezenlijkheid en Schijn, een Tafereel der Zeden van onzen Tijd, eerste deel, met gegr. titel en vignet . . . . . . - 2:75.
   Het 2de en laatste deel hiervan, is reeds ter Perse en volgt nog in dit jaar.
3. STURMER, Reis naar *Konstantinopel*, enz. een deel kompl. met gegr. titel en vignet . . . . . . - 1:80.
4. BARBAZ, Ernst en Boerterij, of verzameling van losse Dichtwerkjes, een deel kompleet . . . . . . - 1:80.
5. BARBAZ, *Amsteldam* bij den Nacht beschouwd, Boertig Dichtstuk, 3de druk . . . . . . - 0:40.
   Beide laatstgenoemde moeten voor rekening worden ontboden.
6. Nieuwe Keur van Nuttige en Aangename Mengelingen, Jaargang 1829 kompleet, met gegr. titel en vignet . . - 3:60.
7. TROMLITZ, de Belegering van *Candia*, een Romantisch Tafereel uit den Turkschen Oorlog, een deel kompleet, met gegr. titel en vignet . . . . . . - 2:75.

*** Bij *N. VAN DER MONDE*, te *Utrecht*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. ALMANAK, het VADERLAND GEWYD; voor 1830, *eerste jaargang*, op fijn velin postpapier in net cartonbandje . *f* 0.70.
   Hetzelfde werkje op ordinair postpapier, dito gebonden - 0.60.
   Dit jaarboekje, ingerigt tot bevordering der kennis der vaderlandsche geschiedenis, bevat eene uitgezochte verzameling van *Vaderlandsche Tafereeltjes*, doormengd met *Anekdoten* en *Karaktertrekken* van merkwaardige Nederlanders. — Hetzelve is bijzonder geschikt, om bij jonge lieden de zucht tot de beoefening der vaderlandsche geschiedenis op te wekken; terwijl hetzelve tevens voor het algemeen eene aangename en nuttige lektuur oplevert. — Het is ook zeer geschikt, zoo voor *St. Nikolaas-*, als *Nieuwjaars Geschenkjes*.

II. EDWARDS *handboek der* HEELKUNDIGE ONTLEEDKUNDE, vrij vertaald en met aanmerkingen vermeerderd, door G. A. F. QUARIN WILLEMIER; met eene Voorrede van A. G. VAN ONSENOORT; gr. 8vo, 1ste stuk . . . . . . *f* 2.20.

III. A. G. VAN ONSENOORT, *Bijdragen tot de Geschiedenis der vorming van* [illegible] KUNSTIGEN OOGAPPEL, met gekleurde en andere platen [illegible]

IV. G. B. BOSCH, *Reize in de* WEST-INDIE *en* [illegible] ZUID- en NOORD-AMERIKA, 1ste deel, met gegraveerde titel en vignet, gr. 8vo. . . . . . . *f* 3.75.

V. ALGEMEENE VOORSCHRIFTEN *omtrent het* TIRAILLEREN *en* DEFILEREN *der korpsen Infanterie*, door Z. K. H. DEN KOMMISSARIS GENERAAL VAN OORLOG, met uitslaande muzijk voor de Hoornblazers, in kl. 8vo. . . . . . . *f* 0.40.

VI. L. E. BOSCH, *de* WILLEMS-KAZERNE, *voorheen de* WITTEVROUWE ABDY, te *Utrecht*, strekkende tot eene bijdrage van de geschiedenis dier stad, en den aldaar gesloten vrede in het jaar 1713, met de naauwkeurige afbeelding der Kazerne, alsmede van de Wittevrouwe Kerk en een gedeelte van het Klooster, gr. 8vo. *f* 1.20.
   Daar dit werkje vele, weinig bekende, geschiedkundige bijzonderheden omtrent het sluiten van den Utrechtschen vrede bevat, kan dit den beminnaren der Vaderlandsche Geschiedenis niet dan welkom zijn.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME Boekdrukker.